

Α' ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ ΑΡΡΕΝΩΝ ΛΑΡΙΣΗΣ

Ομιλία του Σπύρου Μπαρμπούτη, στη συγκέντρωση στις 13-6-2018 των αποφοίτων του 1958, του Α' Γυμνασίου Αρρένων Λάρισας, 60 χρόνια από την αποφοίτηση. Αναφορά της κατάστασης που επικρατούσε κατά τα χρόνια της τότε μαθητικής του ζωής, τόσο από εκπαιδευτικής όσο και από κοινωνικής άποψης και περίπου κωδικοποιημένα, θύμισε αρκετά γεγονότα, είτε σοβαρά είτε ευτράπελα από εκείνη την εποχή.

Συμμαθητές και φίλοι,

Το Α' Γυμνάσιο Αρρένων Λαρίσης είναι από τα αρχαιότερα της Θεσσαλίας. Ιδρύθηκε το 1889 και του χρόνου γιορτάζονται τα 130 χρόνια λειτουργίας του.

Για 129 χρόνια έδρασε, και σήμερα συνεχίζει, σαν παράγοντας προόδου, μάθησης και συσσώρευσης αναμνήσεων, για όλους εμάς που περάσαμε απ' τα θρανία του. Οι αναμνήσεις μας, απ' τα εφηβικά μας χρόνια στο Α' Γ. Λ. είναι ανεξίτηλες. Τότε θεμελιώσαμε την προσωπικότητά μας και χαραξάμε τον δρόμο της μελλοντικής μας πορείας.

Το Γυμνάσιό μας είχε κύρος, κοινωνική αποδοχή, ακτινοβολία. Για πολλούς το απολυτήριό του ήταν τόσο τιμητικό, όσο και το πτυχίο του Πανεπιστημίου σήμερα, στην εποχή της ευκολίας και της μικρό-τερης προσπάθειας.

Εμείς οι μεγαλύτεροι αντιμετωπίζαμε παλαιότερα πολύ μεγαλύτερες δυσκολίες και ελλείψεις, από σήμερα, με την επικρατούσα ηθική, πνευματική και οικονομική κρίση. Εκατοντάδες μαθητές του, που αποφοίτησαν, διακρίθηκαν και διακρίνονται σε κάθε τομέα της επαγγελματικής τους απασχόλησης. Συναντούμε και σήμερα πολλούς απ' αυτούς, πετυχημένους γιατρούς, επιχειρηματίες, δικηγόρους, καθηγητές, εμπόρους, Πανεπιστημιακούς καθηγητές, πρύτανη, Διευθυντές Τραπεζών, Ανώτατους Αξιωματικούς των Ενόπλων Δυνάμεων και Σωμάτων Ασφαλείας κ. α.

Έγώ θα σας γυρίσω πίσω, στο παρελθόν, ανοίγοντας ένα νοσταλγικό παράθυρο, μια γλυκιά επιστροφή στα νεανικά μας χρόνια μας, να θυμηθούμε όλοι πράγματα και συνθήκες, τότε που οι ίδιοι εμείς, είμαστε διαφορετικοί, όπως διαφορετική ήταν και η Λάρισα.

-Τότε που το ηλικίο ήταν, περίπου, νόμος και που το σκασιαρχείο στο Αλκαζάρ, το Φρούριο, ή τα "Γκιόλια", ήταν υπόθεση ομαδική. Ή στον Κάρτο, κάτι που απαγορευόταν. Με την έφοδο του Καθηγητή απ' τη μπροστινή πόρτα και η μαθητές να φεύγουν από την πίσω

-Να θυμηθούμε όχι τόσο την αγωνία των εξετάσεων και το άγχος των μαθημάτων ή την ανστηρότητα των καθηγητών μας, όσο τις εκδρομές, τις αποβολές και τα πρώτα ερωτικά σκιρτήματα

.-Την εκδρομή στα Τέμπη ή του σταθμό Πύργου, που αποτελούσε γεγονός για τα σχολικά δρώμενα.

-Τα συλλαλητήρια τότε για το Κυπριακό και, το 1955 τα γεγονότα της Κων/πολης.

-Τα παρατσούκλια των συμμαθητών [Λόρδος, Παντέκας, Μυταράς, Τομαράς, Φαρούκ, Κινέζος, Τάνο και άλλα.]

-Τα πάρτυ με βερμούτ και ξηρούς καρπούς [Το ουίσκι δεν ήταν τότε γνωστό].

-Την παρέλαση στις Εθνικές γιορτές και τους χορούς των κοριτσιών στην κεντρική πλατεία και την απόφαση του Νομάρχη για την αργία την επόμενη ημέρα.

-Τα υπαίθρια μαθήματα στο Αλκαζάρ [1954], λόγω του μεγάλου σεισμού.

-Να βλέπουμε σήμερα τα πρόσωπα της νιότης μας, [του Γιώργου, του Αχιλλέα, του Μίνωα, του Σπύρο, του Στέφανο και τόσους άλλους], για μία περίοδο που, όσο δύσκολη και αν ήταν, ήταν όμως η καλύτερή μας, η πιο ξέγνοιαστη.

-Να ξαναθυμηθούμε τις Γυμναστικές Επιδείξεις του Ιουνίου, τους αγώνες στις ξύλινες μπάσκετες, αλλά και το σάμαλι και καρυδόπιττα "Λούλου" στα κάγκελα του προαύλιου.

-Το πρωτοποριακό γεγονός ότι 7 μαθήτρες εντάχθηκαν στο Πρακτικό Τμήμα του Γυμνασίου μας, σπάζοντας το κατεστημένο, για τον κατ' εξοχήν ανδροκρατούμενο χώρο.

-Την πρώτη εμφάνιση [1958] του στυλογράφου!!!, και την κατάργηση του μελανοδοχείου και της πέννας. Καταργήθηκε και το σπάσιμο του "καλαμαριού" στον τοίχο του κτιρίου, σπάζοντας έτσι και την καταπίεση μας.

-Τον Φιλολόγο Αχ. Παπαδούλη, που σήκωνε για εξέταση τους μαθητές κατά τριάδες ή κατά χωριό! [ορίστε στον πίνακα η Χάλκη ή η Τερψιθέα κ. α.!!]

-Στις μεγαλύτερες τάξεις, φάχναμε το αντριλίκι μας και ανακαλύπταμε τη σεξουαλικότητά μας, στα σπίτια με τα κόκκινα φανάρια [Γερμανικό, Εφορεία, Παπαδιά κ. α.], που στην εποχή μας αφθονούσαν.

-Να θυμηθούμε τους συμμαθητές μας απ' τα χωριά, που έμεναν σε νοικιασμένα δωμάτια δυό-δυό ή και τρεις-τρεις, τα περισσότερα χωρίς θέρμανση, ή άλλες στοιχειώδεις ανέσεις.

Την αναμονή κάθε Τετάρτη, [ημέρα της εβδομαδιαίας Λαϊκής Αγοράς, για όλο τον Νομό], του καλαθιού με τα τρόφιμα που έστελναν οι γονείς τους, αλλά και το μπάνιο τους στα Δημοτικά Λουτρά του ΟΥΗΛ, [στη θέση τους σήμερα είναι το Πρωσκήνιο Πολιτισμού].

-Οι συμμαθητές μας ήταν από πολλά επίπεδα, μορφωτικά, κοινωνικά, οικονομικά, πνευματικά, αλλά αυτά δεν δημιουργούσαν εμπόδια και φράγματα για να αναπτυχθούν σχέσεις ειλικρινούς φιλίας και ισχυροί δεσμοί, που διατηρούνται ακόμη και σήμερα.

-Η αυστηρότητα της βαθμολογίας η πειθαρχία και η αξιοποίηση όλων των δυνατοτήτων των μαθητών, ήταν τα μέσα με στόχο την μόρφωσή μας. Όπου, βέβαια, δεν έπειθε ο λόγος, έπιπτε ράβδος!

-Τα διάφορα παιδονομικά σχολικά μέτρα:

-Όχι κυκλοφορία των μαθητών, πέραν της 7.30 βραδυνης .ωρας.

-Υποχρεωτικό το πηλίκιο, στο σχολείο, ή την κυκλοφορία στην πόλη, [άλλως υπήρχε ο κίνδυνος της αποβολής.

-Απαγορεύονταν η "βόλτα" στην κεντρική πλατεία.

-Μαλλιά κομμένα "εν χρω" ή "πατσαλή".

-Όχι υπερπήδηση της περιφραξης, ούτε έξοδος από το προαύλιο στο διάλειμμα.

-Η προαγωγή από τάξη σε τάξη ήταν δύσκολη [π.χ. : Στην Ζ' τάξη, από συνολικά 88 μαθητές, προήχθησαν 44, απερρίφθησαν 30 και παραπέμφθησαν σε ανεξέταση 14]

-Η αναλογία καθηγητών προς μαθητές ήταν 1:60, με αποτέλεσμα να υπάρχουν δυσκολίες στη διδασκαλία, την πειθαρχία και την αξιολόγηση.

-Αποβολές από 1 έως 8 ημέρες, με κλιμάκωση, ή διαρκής αποβολή. Αποβολή με κλήρωση, για όλη την τάξη!

-Οι ώρες διδασκαλίας πολλές [36], ακόμη και το Σάββατο.

-Διάβασμα εξωσχολικών βιβλίων και περιοδικών, απαγορευμένο [κυνηγητό για τις μεταφράσεις των Αρχαίων ή τις λύσεις των Μαθηματικών]. Όνειρο άπιαστο για την εποχή μας ήταν η Βιβλιοθήκη, τα εργαστήρια ή οι αθλητικές εγκαταστάσεις.

-Τα βιβλία στη σάκα ή στο χέρι. Τα βιβλία τα προσέχαμε, τα "ντύναμε" με κόλλα μπλε και κάθε Σεπτέμβριο, τα πουλούσαμε, για να αγοράσουμε τα βιβλία της επόμενης τάξης.

-Ο εκκλησιασμός, τακτικός και υποχρεωτικός.

-Υποχρεωτική η ποδιά για τις μαθήτριες [καταργήθηκε το 1976].

-Οι σχέσεις αγοριών – κοριτσιών, ανύπαρκτες.

-Ο κινηματογράφος μονοπωλούσε τη διασκέδαση [για “κατάλληλα” έργα και όχι μετά τη 7.30 ώρα], όπως και οι ποδοσφαιρικοί αγώνες. Απαγορεύονταν τα “ποδοσφαιράκια” και το μπιλιάρδο.

-Το κλείσιμο του σχολείου, το 1956, για 12 ημέρες λόγω επιδημίας γρίπης.

Το σχολείο είχε τους εξωτερικούς τοίχους διάτρητους από σφαίρες, και η θέρμανση ήταν ανύπαρκτη [με σόμπες ξύλων].

-Ημερήσια εκδρομή στον Αμπελώννα, τα Τέμπη - Πύργετο, Καλά Νερά κ. α. Σήμερα τα παιδιά και τα εγγόνια μας έχουν ταξιδέψει σ’ όλη την Ελλάδα ή και το Εξωτερικό – τότε υπήρχαν μαθητές που, για πρώτη φορά, έμπαιναν σε τρένο, ή έβλεπαν θάλασσα!! [Ο κόσμος μας άλλαξε και κάποιες αναμνήσεις μας, μπορεί να θεωρούνται φρεύτικες, ή παραμύθια!]

-Κάθε Φεβρουάριο και Ιούνιο γράφαμε διαγωνισμούς.

-Το καλοκαίρι-Πάσχα-Χριστούγεννα, αρκετοί μαθητές εργαζόνταν, για να εξοικονομήσουν τα έξοδα του σχολείου.

-Να θυμηθούμε και να τιμήσουμε όλους τους Καθηγητές μας, που, παρ’ όλη την αυστηρότητά τους, προσπάθησαν να μας μεταδώσουν τις γνώσεις τους, παρ’ όλες τα δυσκολίες που αντιμετώπιζαν. Οι περισσότεροι διαμόρφωσαν την προσωπικότητά μας, τις γνώσεις μας και το ήθος μας. Μας έδειξαν το δρόμο της προσπάθειας, της κοινωνικής καταξίωσης και της επαγγελματικής μας ανέλιξης. Ένα δρόμο που, στη συνέχεια, βαδίσαμε όλοι μας, καθένας ξεχωριστά, με προσπάθεια, αισιοδοξία και όνειρα. Τους θυμούμαστε, τους τιμούμε και τους ευχαριστούμε.

-Κι’ όμως αυτά τα χρόνια ήταν, ίσως, τα καλύτερά μας, τα πιο συνειδητοποιημένα, παρά τις δυσκολίες που αντιμετωπίζαμε. Από άγουρα παιδιά, ωριμάσαμε, γίναμε έφηβοι – άνδρες, διαμορφώσαμε την προσωπικότητά μας, βιολογικά, πνευματικά, συναισθηματικά. Μια πολύ σημαντική περίοδος που χάραξε το δρόμο που θ’ ακολουθούσαμε αργότερα στη ζωή μας.

Κίνητρό μας ορατό, η σταδιοδρομία και η καταξίωση μέσα από την προσπάθεια. Έτσι χτίσαμε τις προσδοκίες μας και οριοθετήσαμε τους στόχους μας. Μεγαλώσαμε σε διαφορετική εποχή και χρόνο, αλλά δεν ξεχνάμε ποτέ τα εφηβικά και Γυμνασιακά μας

χρόνια. Οι αναμνήσεις έρχονται, απρόσκλητες, από το παρελθόν, θρονιάζονται στο παρόν και το κυριεύουν.

Ζωντανεύουν μνήμες, από τα χρόνια της μακρινής εφηβείας, της χαμένης νιότης. Έρχονται, άλλοτε με χιούμορ, άλλοτε με συγκίνηση.

Βλέπουμε ένα κομμάτι του εαυτού μας!!!

*Σπύρος Μπαρμπούτης
Ένας μαθητής του Α' Γυμνασίου
Αρρένων
Λαρίσης*